

KOULUTUKSEN TUTKIMUSLAITOS

Jyväskylän yliopisto

Toimintakertomus vuodelta 2014

Laitoksen johtokunta hyväksyi uuden tutkimusstrategian kokouksessaan 3.12. Strategia jäsentää laitoksen työn kolmeksi painoalueeksi: Oppiminen, opettajuus ja oppimisympäristöt, Koulutus ja työelämä sekä Koulutusjärjestelmät ja yhteiskunta. Tutkimustyön perusyksiköitä ovat tiimit, jotka voivat sijoittua yhdelle tai useammalle painoalueelle. Tiimi-rakenteen vahvistaminen on jatkotyön keskeinen tehtävä. Laitoksen strategia on linjattu suhteessa uuteen yliopiston strategiaan.

Yhteistyö Kasvatustieteiden tiedekunnan kanssa on keskittynyt pääosin Ruusuipuiston yhteiselon valmisteluun. Käytännön asioiden ohella myös uudet toiminnalliset mahdollisuudet ovat olleet valmistelussa vahvasti esillä. Ponnistelut yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen voimistamiseksi yhdessä Jyvässeudun koulutusalan toimijoiden kanssa ovat tuottaneet muun muassa ”road shown”, joka avulla kasvatustieteen tutkimustietoa jalkautetaan maakunnan kouluihin. Myös uusien opettajien tietoteknologian opetuskäytön vahvistamiseen tähtäävä yhteishanke PREP21 (Suomen Akatemia) yhdessä opettajankoulutuslaitoksen kanssa eteni täysimittaiseen toteutukseen.

Laitoksesta valmistui neljä väitöskirjaa, kaksi kasvatustieteiden, yksi yhteiskuntatieteiden ja yksi humanistiseen tiedekuntaan. Laitos järjesti myös useita kansallisia ja kansainvälisiä seminaareja. Korkeakoulututkimuksen symposium ja kesäkoulu pidettiin Jyväskylässä. Aikuiskoulutuksen alueella toimivan ESRAD-järjestön kansainvälinen konferenssi järjestettiin 21.-23.5. Helsingissä. Laitos järjesti myös opettajien mentorointiin liittyen useita sekä kansallisia että kansainvälisiä seminaareja. Ammatillisen koulutuksen tutkimuspäivät järjestettiin yhdessä ammattikorkeakoulun kanssa ja ammatillisen opettajankoulutuksen kansainvälinen seminaari Tallinnan yliopiston kanssa. Laitoksella on myös keskeinen rooli vuonna 2015 järjestettävän Computer-Supported Collaborative Learning konferenssin järjestelyissä.

Laitoksen tutkijoilla on ollut lukuisa joukko vastuullisia tieteellisiä asiantuntijatehtäviä. Jussi Välimaa (Higher Education), Päivi Tynjälä (Educational Research Review) ja Päivi Häkkinen (Human Technology) ovat toimineet kansainvälisten tieteellisten julkaisujen päätoimittajina sekä Jani Ursin (Scandinavian Journal of Educational Research) ja Terhi Nokkala (European Higher Education Area) toimittajina. Eeva Kallio on toiminut aikuiskasvatuksen alueen ESRAD ja Jussi Välimaa korkeakoulututkimuksen CHER kansainvälisten järjestöjen presidentteinä. Raimo Vuorinen toimi IAEVG-järjestön varapresidenttinä ja useiden alan järjestöjen hallituksen jäsenenä. Laitoksen tutkijoilla oli myös lukuisia muita asiantuntijatehtäviä alan järjestöissä ja tieteellisissä julkaisuissa.

Kertomusvuonna laitoksen julkaisusarjoissa ilmestyi 10 julkaisua. Laajahkoa keskustelua julkaistuista tuloksista herättivät muun muassa maahanmuuttajataustaisten nuorten osaaminen, opettajien työolot ja ammatillinen kehittyminen sekä opiskelijavirrat perus- ja toiselta asteelta. Laitos vahvisti myös omaa tiedotustoimintaansa muun muassa tiedottamalla medialle ja muille

kiinnostuneille tutkimuksista ja niiden tuloksista keskimäärin useammin kuin kaksi kertaa kuukaudessa. Laitoksen julkaisema Kasvatus-lehti oli tieteellisten lehtien julkaisupalvelu Elektran kaikkein eniten hyödynnetty julkaisu. Vuodesta 2011 vuoteen 2013 Elektran kautta kopioitujen Kasvatus-lehden artikkelien määrä kasvoi 67 prosenttia, ja oli tuolloin 18 872 kappaletta. Tämä oli kaikkien runsaan 60 suomenkielisen tieteellisen julkaisun joukossa selkeästi suurin latausmäärä. Yhteistyö Kasvatustieteellisen seuran kanssa kasvatusalalan valtakunnallisen julkaisusarjan kehittämiseksi on vahvistunut.

Koulutuksen talouden tutkimuksen ja opetuksen yksikkö aloitti varsinaisen toimintansa tutkimuslaitoksen ja kauppakorkeakoulun yhteistyönä. Alueelle rekrytoitiin professori ja yliopistotutkija.

Yliopiston sisäisessä kehittämistyössä laitoksella on ollut keskeinen rooli muun muassa opiskelijoiden kurssipalautejärjestelmän rakentamisessa. Uuden järjestelmän valmisteluryhmän puheenjohtaja ja yksi jäsen olivat KTL:sta. Laitos on suunnitellut ja useana vuonna toteuttanut yhteistyössä yliopiston strategisen kehittämisen yksikön kanssa opiskelijakyselyjä ja vuonna 2014 laajan opetus- ja tutkimushenkilökunnan kyselyn. Viimeksi mainitun kyselyn ensimmäisiä tuloksia esitellään keväällä 2015. Saatujen kokemusten pohjalta kaikkien näiden palautemuotojen kehittelyä jatketaan yhdessä strategiayksikön kanssa.

Uusia tutkimuksellisia avauksia on muun muassa yhteistyön käynnistäminen Suomen yliopistorakentajien (SYK) kanssa. Yhteisillä hankkeilla luodetaan 21 vuosisadan korkeakoulukampuksia, jotka tilaratkaisuissaan hyödyntävät uusia tapoja oppia ajasta ja paikasta riippumatta. Jyväskylän ammattikorkeakoulun kanssa aloitettiin selvitys korkeakouludiplomin toimivuudesta uuden tyyppisenä opintojen muotona.

Laitokselle on vakiintunut kaksi keskeistä brändiä, joiden myötä laitoksen, ja myös koko yliopiston, tunnettuus on viime vuosina vahvistunut: PISA ja Peda.net. PISAn myötä tietoisuus suomalaisen koulutusjärjestelmän erityispiirteistä on levinnyt maailmanlaajuisesti. Hankkeesta valmistui useita erillisjulkaisuja. Peda.net on laajentunut runsaan kymmenen vuoden aikana perusasteen koulujen yleisimmin käytössä olevaksi tekniseksi alustaksi. Laitoksella on sopimus 153 kunnan tai kuntayhtymän, 59 yksittäisen oppilaitoksen ja 49 muun toimijan kanssa alustan käytöstä. Peda.net tavoittaa jo noin 1500 erilaista oppilaitosta näiden sopimusten kautta. Kertomusvuonna tehtiin selvitys Peda.netin hallinnoinnista, kehittämisestä ja mahdollisesta kaupallistamisesta (Antti Hautamäki), jonka pohjalta rakennetaan uusi toimintastrategia vuoden 2015 aikana. Laitoksen ja yliopiston tunnettavuutta kasvatus- ja opetusalan tutkimuksen kansainvälisenä keskuksena ovat vahvistaneet olennaisesti myös opettajien mentoroinnin sekä ohjauksen tutkimuksessa ja kehittämisessä tehty työ. Koko Euroopan Unionin kattava ELGPN-hanke vahvistaa laitoksen asemaa ohjausalan keskeisenä kansainvälisenä toimijana. VERME-hanke on tutkimusperustaisesti kouluttanut vuodesta 2010 lähtien n. 600 vertaismentoroinnin asiantuntijaa suomalaisiin kouluihin ja vertaisryhmämentorointiin on osallistunut n. 2000 opettajaa maanlaajuisesti.

Taloudellisesti vuosi 2014 oli kohtuullinen. Vuoden tilipäätös oli 225 626 euroa voitollinen.